

PIATRA ARSĂ

Mândră, mult era mândră frumoasa Păuna. Nu în zadar avea ochi așa de mari și negri, sprâncene îmbinate și nas vulturesc. Gura nu-i era tocmai mică, dar bine făcută, și de vorbea ori de râdea, zăreai și-raguri lucind. Își aducea pe frunte cozile negre, ca o coroană; văzând-o trecând sprintenă, voinică, și cu capul sus, lumea îi zicea în șagă: *Pui de împărat*.

Dar nu era așa de mândră Păunica, încât să nu întoarcă capul când trecea Tase, și-l asculta la horă. Când însă cineva încerca s-o necăjească, pomenind de dânsul, obrazii i se făceau roșii, dar și răspunsul avea tăiș, curma pofta de glumă a îndrăznețului. Tare îl pizmuiau flăcăii pe Tase, mai ales când aflară că a făcut logodna.

Dar iată că veni războiul peste țară. Tase trebui să plece la oaste și să pogoare la Dunăre, Păuna își înghiți lacrimile înaintea lumii, plânse în ascuns, și nimeni nu cuteza să o întrebe.

Cum făcea, cum dregea, în sat ea avea mai întâi știre de la oaste, și când începu să se povestească de primele bătălii, o apucau amețeli, încât de multe ori îi venea să se sprijine de crucea de piatră din capul satului, voinica. Noaptea nu mai avea somn, trebuia să lase opaițul

aprint, doar o împraștia vedeniile care i-l arătau pe al ei acoperit de răni, dându-și sufletul.

Astfel, pe o noapte de beznă, ea ședea îmbrăcată, pe marginea patului, fără să știe că afară se pitula cineva pe lângă casă și se uita pe fereastră. Nici nu știa cât era de frumoasă, cu ochii mari, ațintiți înaintea ei, cu mâinile încrucișate pe genunchi.

Deodată aude bătând în geam. Cu țipăt înăbușit fata tresare, întoarce capul, scrutând din ochi întunericul. Îi părea că vede și apoi aude chemând încet:

— Păuno, dragă Păuno, vino te rog până afară; nu te teme, eu sunt!

Mâna Păunei apucase clanța ușii. Acum e afară, și deodată se simte luată în brațe. Ea respinge brațul care o împresoară.

— Iată inelul tău, Păuno, și aici, la gât, iconița pe care mi-ai dat-o. N-am mai putut suferi, am vrut să văd dacă nu m-ai uitat!

— Dar cine ți-a dat drumul de la oaste?

— Mie? Nimeni.

— Nimeni? Și ești aici? Ce fel, nu mai e război?

— Tot e război, dar am plecat în ascuns, de focul tău, Păuno!

— De focul meu? Crezi că mi-e drag să am de logodnic un fugar de la oaste? Piei din ochii mei!

— Păuno! Asta-i iubirea ta? La pieire mă trimeți?

— Pasă unde-i vrea, atâta-ți spun, niciodată nu voi fi nevasta ta, că să fiu silită să-mi disprețuiesc bărbatul, asta n-o pot suferi!

— Iubești pe altul?

—Nu; am petrecut nopți întregi cu gândul la tine, dar n-aș fi visat niciodată că am prins dragoste de un netrebnic fricos!

Păuna își acoperi fața cu mâinile și plânse.

—Gândeam că o să mă primești cu bucurie, că o să mă ascunzi la tine!

—Rușine, strigă fata, rușine că m-am logodit cu tine; dar mai curând or arde Bucegii decât să-ți fiu ție nevastă.

—Și eu îți spun, că nu mă vei vedea de-acum decât schilod, ori mort!

Stăteau față-n față amândoi tinerii, cu ochii așa de aprinși de mânie, încât luceau în întuneric.

Deodată, se răsândi de-asupra lor o lumină roșie și, când priviră în sus, li se păru că s-a aprins unul din vârfulurile stâncoase ale Bucegilor. Tot mai mare se făcea jăratecul, până ce se ridică o flăcără roșie, din care părea că sar stele. Logodnicii stăteau înmărmuriți. Ferestrele caselor vecine începură a se deschide, oamenii strigau unii către alții:

—Arde pădurea! Ba arde muntele!

Câinii lătrau, cocoșii cântau.

Atunci Păuna apucă pe flăcău de umeri și, îmbrâncindu-l, îi strigă:

—Du-te, fugi de aici și te ascunde, altfel mor de rușine!

Închise apoi ușa și stinse lumina. Se uită furiș după el cum pleca, pitindu-se în umbră după case, mai văzu încă muntele cum licărea și se întuneca încet, dar nu dădu nici un răspuns când veniră s-o cheme ca să vadă minunea.